

en Hovedanskuelse i Statsøconomien, at, hvad der berigede den Enkelte, var til det Heles Vel. Efterhaanden som han talte længere, kom han til at sige, at ikke alene vilde det Hele middelbart have en Fordeel af Skovenes Rydning derved, at de enkelte Skoveiere bleve berigede, men det hele Samfund vilde umiddelbart være interesseret i at faae Skovene ryddede. Denne Opfattelse kan jeg ikke være enig i. Jeg anseer det ikke for at være nogen afgjort Fordeel for det hele Samfund, om Enkeltmand bliver i høi Grad beriget — det kan tværtimod mange Gange for hele Samfundet medføre stor Fare —, men jeg er ingenlunde imod, at Godseiere og Skoveiere faae den Fordeel, de kunne have af at rydde deres Skove, naar de Hensyn blive iagttagne, som jeg allerede har nævnt, og naar der tillige bliver taget et Hensyn, som jeg nu skal tillade mig at nævne. Det er en bekjendt Sag, at en stor Deel af den Jord, der nu ligger som Frelskov, i sin Tid er indtagen som Bondejord i Genhold til tidligere Love. Nu er der vel i Lovforslaget sagt, hvad der er en Selsølg, at naar denne Skovtvang hæves, skal den Jord, der tidligere har været Bondejord, gaae tilbage til at blive Bondejord; men det forekommer mig som en Modsigelse, om man, naar man vil hæve Skovtvangen, saa samtidigt vil vaage over, [at disse gamle Bestemmelser, som indeholde Retten til at indbringe Bondejord under Skovtvangen, fremdeles blive opretholte. Jeg mener, at naar Lovgivningen er kommen til den Erkjendelse, at det er unyttigt at opretholde Skovtvangen, maa den samtidigt hæve den Ret, som Skovforordningen af 1805 og Forordningen af 1787 give til at indbringe Bondejord under Frelskov. Dette Punkt anseer jeg for saa vigtigt, at, hvis ikke den tidligere Ret bliver udtrykkelig hævet, vil jeg ikke kunne stemme for dette Lovforslag. Jeg er altsaa deri af særdeles afvigende Mening fra det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds, thi han ønskede, at den Bestemmelse, som i denne Henseende indeholdes i Lovforslaget, og som gaar ud paa, at naar Skovtvangen hæves for Jord, der tidligere har været Bondejord, skal den gaae tilbage til Bondejord, ligesom skulde bortfalde, saaledes altsaa,

at Virkningen af Lovforslaget i saa Fald vilde blive den, at man raft vel, i Tilfælde af Fæstebelighed, kunde indbringe saa mange Fæstegaarde, som man vilde, under Frelskoven, og naar man saa Dagen efter vilde rydde Frelskoven, saa kunde man rydde den og oprette Herregaarde der, hvor der tidligere havde staaet Bøndergaarde. Forsaavidt gif det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds altsaa meget videre end Lovforslaget. Jeg skal, for at undgaae Misforstaaelse, erklære, at Lovforslaget i og for sig hæver, hvad der ligger i de tidligere Love; men det burde gaae et Skridt videre og sige: Naar vi erkjende Skovtvangen for unyttig, bør vi ikke længere beholde den Ret, som i de gamle Love er givet til at indbringe Bondejord under Skovtvangen. Det er blevet nyttigt, at det var naturligt, at Skoveieren, naar han fik fri Raadighed over sin Skov, da blev pligtig til at yde Statskassen nogen Erstatning derfor; denne Anskuelse kan jeg ikke dele. Det forekommer mig at være urigtigt at ville skaffe Statskassen en Indtægt, fordi man hæver en Tvang, som ingenlunde er indført for at bringe Statskassen nogen Indtægt. Derimod anseer jeg det for ganske naturligt, at man, naar man hæver denne Tvang, der jo, som den høitærede Minister har udtalt, og som Alle vide, er oprettet af Hensyn til det Almindeliges Interesse, da overveier, om der ikke maatte være nogle andre Hensyn til det Almindeliges Interesse, der kunde træde istedetfor Tvangen, og det Hensyn synes mig da at ligge ganske nær, at man traf den Bestemmelse, at de Jorder, som saaledes bleve befriede for Skovtvangen, ikke maatte benyttes til at forøge Eiendomme, som ere meget store, men at de kun skulde benyttes, naturligviis for Bondejords Vedkommende til Bøndergaarde, men ogsaa for de øvrige Jorders Vedkommende til Eiendomme, der ikke vare urimelig store; jeg tænker mig for Exempel Eiendomme paa 15 à 20 Tdr. Hartkorn eller saa omtrent. Dette er et Hensyn til det Almindeliges Interesse, som jeg anseer for at være af ganske overordentlig Betydning, og som jeg mener meget passende kunde træde istedetfor det Hensyn, der blev taget ved at indføre Skovtvangen. Den høitærede Minister har i Virkeligheden selv i sit Forslag